FASİKÜL 23 – SAYFA 15

Çeviri: Anita Tatlıer

Resim: Trakya’da bir göçmen köyünün genel bir görünümü

TÜRKİYE’YE GÖÇ

Bir Devlet için en temel konulardan birini oluşturan demografi Kemalist rejimin sürekli ilgi gösterdiği bir husus oldu. Bu sebeple, 1934’e kadar sıklıkla değiştirilen çeşitli düzenlemelerle yürütülen göçmenlerin yerleştirilmesine ilişkin işler, göçmenlerin yerleştirilmesiyle ilgili, 1934’de yürürlüğe konan ve en geniş kapsamda, türk halkına eklenecek olan insanların refahını sağlamaya yönelik tüm tedbirleri öven yasa NO.2510 ile işlendi. Sözü geçen yasa ve bunun uygulanmasına değin hükümlerle derlenen bu tedbirler, göçmenlerin örneğin eski vatanlarının liman ya da garından hareketle türk topraklarına olan yolculuklarını hoş ve kolay kılacak ve onlara hak ettikleri tüm rahalığı ve emniyeti sağlayacak niteliktedir.

Balkan savaşından beri kanlı savaşlara ve sayısız bahtsızlıklara sahne olan Trakya nüfusunun yarısını kaybetmişti. Ulusal toprakların bu güzel ve verimli kısmının üretim kapasitesi kesinlikle göz ardı edilemezdi; işte bu nedenle, ilk planda yer alan bu bölgenin yeniden nüfuslandırılması ciddi biçimde göz önüne alındı. Bunun gerçekleşmesi için benimsenen davranış biçimine ilham kaynağı olan, bunu tasarlayan yenilikçi cumhuriyetçi rejimdi.

Yabancı ülkelerden Trakya’ya akın eden göçmenler, ilk başta Romanya ve Bulgaristan’dan, ikinci olarak da Yugoslavya’dan geliyor.

Romanya hükümeti ile düzenlenen anlaşma uyarınca, Romanya’dan gelen göçmenlerin ulaşımı bu sebeple Constanza’ya (Köstence) gönderilen vapurlarla sağlanır. Bunlar doğruca kendilerine tahsis edilen yerlere gönderilir ve en ksıa süre içinde yola çıkarlar. Bulgar ve Yugoslav göçmenlerin ulaşımı ise demiryolu ile sağlanır.

Trakya’da yerleşecek olan Romen göçmenler gibi Bulgaristan’dan gelen göçmenler Ereğli, Marmara ve Edirne kamplarında tutulur, burda her türlü sağlık, veteriner, gümrük ve göç formaliteleri tamamlanır. Bunlar daha sonra demiryolu ile, kamyon araç ile ya da arabalarla kendilerine tahsis edilen yerlere götürülür.

Göçmenler ilk önce, kendilerine Hükümet tarafından daha önce bir ev verilen hemşerilerinin evinde geçici olarak kalırlar; Bunlara daha sonra zaten mevcut olan ya da yeni kurulan köylerde inşa edilen evler tahsis edilir. Her durumda, daha ilk yıldan itibaren

kendi yerleşimlerine ayrılan yerlerde kendilerine toprak verilir ve hemen ertesi yıl üreticiler sınıfında olabilmeleri için buralara tohum ekmekle yükümlü olurlar. Balıkçılıkla uğraşan göçmenlerin toprakları Marmara denizi kıyılarında bulunur.

Şimdiye dek, Trakyanın çeşitli beldelerine yerleşmiş göçmenlerin sayısı Romanya'dan gelenler için 80.000, Bulgaristan ve Yugoslavya'dan gelenler için (20.000 aile) ve doğu Anadolu bölgelerinden gelenler için de 1.500 (350 aile) dir. Bu amaçla zaten 10.500 ev inşa edilmiştir, diğer 3000i inşa halindedir ve bunların kısa sürede göçmenleri ağırlamaya hazır olacağını söyleyebiliriz.

Kendilerine bugüne dek 500 sığır, 1000 araba, 3000 saban demiri ve bunların
arasında bulunan zanaatçılar içn de 25.000 lira döner sermaye dağıtıldı. Çiftçi olan göçmenler, toprağın üretim kapasitesine göre, iki bireyli her aile için 30 ila 90 dekar arazi ile donatıldı; zanaatçılar mesleklerini icra etmek için gerekli malzeme ve teçhizatın dışında bir yarım-dönüm arazi alır. Balıkçılara ise kıyılarda kayık, ağ ya da balık avlamaya yönelik diğer araçlar ile aynı zamanda 200 türk lirası ufak bir sermaye de tahsis edilir. Beslenmeleri için bir yıl kendilerine yetecek bol buğday, zanaatçı ve çiftçi hiçbir ayırım gözetmeden kendilerine dağıtılmıştır. Bu sonunculara ayrıca çeşitli tohumlar, kış mevsiminde sürü hayvanlarını beslemeleri için kuru ot da dağıtılır. Ayrıca, ihtiyacı lanlara giysi, şilte ve yorgan da dağıtılır, ki aynı zamanda bu tarz çeşitli yardımlardan da yararlanırlar.

Bir yandan, göçmenlerin tarımsal faaliyetlerini geliştirmek ve üretimlerini artırmak için büyük çabalar harcanırken, onların eğitimi de ihmal edilmez. Yeniden kurulan köylerde göçmenler için yeni okullar açıldı, bu okulların masrafları taşraya özgü bütçelerle ilgili kredilerle ve aynı zamanda da, Sağlık bakanlığına bağlı göçmenlerin yerleştirilmesi İdaresi tarafından sağlanan ödeneklerle karşılanır. Genç insanlar çeşitli işlerle meşgul olurlar, ilkokullarda öğretmen sıfatıyla çalışırlar;

Lise ve yüksek eğitime devam etmek isteyenler, Devletten burslu öğrenci sıfatıyla liselere ve üniversitelere kabul edilirler ve bu itibarla, Hükümet tarafından kurulan yatılı okullarda tamamen parasız okurlar.

Göçmenlerin sağlık durumu, Hükümet tarafından sağlanan titiz bakımlarla kontrol edilir. Bataklık arazilerin iyileştirilmesi Trakya'nın kalkındırılması programında yer alır ve bu sıtma ile mücadele ile görevli örgüt tarafından yürütülür. Çanakkale ilinde bulunan Kırkgöz ve Ece bataklığı kurutulmuştur ve yüz bin dekarlık bir alan böylece halkın yararına kazanılmıştır. Aynı şekilde bazı nehirler, örneğin Sazlıdere, Kurudere ki sıtma yuvaları olduğu

kadar bataklık arazi kaynaklarını da oluşturuyordu, düzenlenmiştir ve çevre köyleri de bundan büyük fayda sağlamıştır.

Buna karşılık, bugüne dek tamamen sudan yoksun olan bölgeler, çeşitli yerlerde işletilen ve tatmin edici sonuçların elde edildiği sondajlar sayesinde bundan böyle verimli topraklara dönüşecektir. Burada, Kırklareli ili Kavaklı köyü çevresindeki topraklar sayılabilir, bu 40.000 dekar bir alanı kuşatır ve bundan sonra yeni köylerin kurulmasına hazır olacaktır.

Göçmenlere dağıtılan ekilebilir topraklara gelince, bunlar ilk başta, zaten hızlı bir biçimde çalışan kadastro komisyonları tarafından belirlendikleri ölçüde kamuya ait arziler arasından verilmiştir. Buna karşılık, Hükümet geniş alanlı arazilerin kamulaştırılmasını yürütmektedir, bunların bölüştürülmesini gerçekleştirmekte ve göçmenlere tahsis edilen köyleri belirlemektedir. Trakya'da hala kamulaştırılmaya yönelik ve daha sonra da çiftçilere verilecek olan 160 çiftlik bulunur. Bunların
arasında Oflaz, Ballıhoca, Viranbalabanlı ve sayısız yeni köyün kurulduğu sayısız diğerleri sayılabilir.

Tüm bu tedbirler, Trakya'nın ve özellikle de göçmenlerin zenginliğini ve refahını temin etmek için hala yetersiz bulunmaktadır. Sürü hayvanlarının özellikle sığır cinsinin iyileştirilmesi, büyük bir dikkatle izlenmektedir. Gerçekten de, Devlet ya da özel çiftliklerde yetiştirilen en güzel damızlık örnekler köylere dağıtılır ve böylece son derece titiz bir seçime ulaşılır. Bitki ve sebzelerin çeşitli türlerinin kültürü, örneğin soya, şimdiye dek Türkiye'de zayıf bir ölçekte uygulanmıştı, bu Trakya'da da ele alınmıştır ve her yıl olumlu sonuçlar elde edilir.

Trakya'nın kalkınması diğer yandan Hükümet tarafındna ulaşım alanında gösterilen çabalarla da desteklenmiştir. Doğu demir yollarının işletim ayrıcalığının yeniden satın alınmasından sonra, Devlet bu kesitin işletilmesini eline aldı. Ulaşım ücretlerinin azaltılması, trafiğin mükemmel düzenlenmesi işletimdeki bu değişimin mutlu sonuçlarıdır. Londra-İstanbul turizminin büyük köşegeninin türk kesitini oluşturan beton-asfalt yol, ki inşaatı 1939'da tamamlanacaktır, Balkanlar sınırına kadar Trakya'da dolaşımın ana damarını oluşturur.

Tarım ekonomisinin raporu çerçevesinde, göçmenlere gösterilen genel olumluluklardan yararlanan, 85 kredi kooperatifinin yapılanmasını belirtmeden geçemeyiz. Trakya'nın kırsal nüfusu, bu örgütlerin kendilerine sağlayabilecekleri faydaların bilincinde olarak, kredi kooperatiflerine paralel tarım satış kooperatiflerini kurmak için büyük faaliyet göstermektedir. Bunlar 1939'da işlemeye başlayacaktır.

Zaten yerleşmiş olan göçmenler faaliyetlerine, ihtiyaç ve üretim kapasitelerinin gerektirdiği yetkinliği vermekte tereddüt etmiyorlar. Bu amaçla kümes hayvanları satın alıyorlar, bağlar kuruyor, meyve ağaçları ve arıcılık kültürünü geliştiriyorlar. Sayıları 70 e varan fidanlıklar, kümes hayvanlarının yetiştirildiği konutlar ve arıcılık gönüllü olarak bütün gerekli tavsiye ve bilgileri verir ve bu yerdeki çiftçilerle gerçek bir popülerlik kazanmıştır. Trakya'nın, Atatürk Türkiyesinde, ilerleme yolunda attığı dev adımlar sayesinde kendisini parlak bir geleceğin beklediği bir bölge olduğu görülür.